

იქ, სადას პოლუმიის მაღალი ხაისისნათვის სსკრდ იზრძიან

— ვასულ წლებში ნაყოფიერად მუშაობდა საფარო, კარგი ხარისხის პროდუქციას უზრუნველყო, მომხმარებელი კომპლექსი იყო მცხეთის ასანთის, — აცხადებდა მცხეთის ასანთის ფაბრიკის ხელმძღვანელი, მაგრამ როცა სიტყვა საფაროს დაეხებოდა მდგომარეობაზე ჩამოვირდებოდა, ლაპარაკის მოყვარულ ხელმძღვანელს ხალისი ეკარგებოდა. ასანთის ფაბრიკა „გამარჯვება“ ვერ ასრულებდა საფარო გეგმებს, ამასთან, იგი დაბალხარისხიანი პროდუქციას უზრუნველყო.

განსაკუთრებით დაბალი საფარო მოწოდებები აქვს ფაბრიკას უკანასკნელ თვეებში. აბილის დაეცა 63,9 პროცენტით, ხოლო მაისისა 98,4 პროცენტით არის შესრულებული. დიდი მასობრივი იყო ივნისშიც, როცა გეგმა მხოლოდ 62 პროცენტით იქნა შესრულებული.

ჩამორჩენის მთავარი მიზეზია ნედლეულის ნაკლებობა, ფაბრიკის მუშაკთა შორის გავრცელებული უპასუხისმგებლობა, შრომის დაბალი დისციპლინა.

საფარო ნახევარი წლის განმავლობაში ამბიტის ტექნიკურ-მეთუნეობიდან ნაკლებად 1.300 კუბური მეტრი მასალა მიიღო 988 კუბური მეტრი მასალა. ამავე პერიოდში ნადლეუს ტექნიკურ-მეთუნეობიდან მიღებულია 875 კუბური მეტრი მასალა ნაკლებად 1.200 კუბური მეტრისა, ამავე პერიოდში ტექნიკურ-მეთუნეობიდან კი — ნაკლებად 2.000 კუბური მეტრისა მიღებულია 1.100 კუბური მეტრი მასალა. ნედლეულის უქონლობის გამო ფაბრიკა ხშირად უმოქმედოდ დგას. სახერხის საამქრო მასში ითხის, ხოლო ივნისში—20 დღე იცოდა უმოქმედოდ. ნედლეულის უქონლობის გამო ასანთის საამქროს არ უმოქმედია 10, 11, 12 და 13 ივნის.

ფაბრიკის დირექტორია იმ. მაცაბერიძემ ჩამორჩენის გამოსაწორებლად ყველაზე იოლი საშუალება „გამონახა“. ივნისის დასაწყისში სასწრაფო დებუშები გაუზარა პარტიის მიხედვით სალოტო კომიტეტის მიმართული ნედლეულის განყოფილება, საქართველოს სსრ სატყეო-მრეწველობის სამინისტროს, ხე-ტყის დამზადების ტრესტს, ამბიტის, ამავე პერიოდს და სხვადასხვას ტექნიკურ-მეთუნეობის „ფაბრიკა“ ვაჩირობდა. ნედლეულის უქონლობის გამო, გვირგვინი. მაგრამ დაგეგმიური გეგმების დებუშებმა საქმეს ვერ უწყობდა. მცხეთელ ამხანაგებს დროზე რომ შეეწყობინათ თავი, ნედლეულის უქონლობით შემოაბა არ შეეძლებოდა.

საფაროს მუშაობით ნაკლებად არის დაინტერესებული საფაროების სსრ სატყეო-მრეწველობის სამინისტრო და ამ სამინისტროს ხე-ტყის დამზადების ტრესტი. სამინისტრო და ტრესტი ვერ ამჩვენებენ, რომ ფაბრიკაში გამოყენებულია შინაარსურები, რომ იქ იზრატება მოშუშებული და უღისცაობისა.

უკუდად არის მოწყობილი შექანიზმების გეგმიური შეკეთება. შექანიზმების საამქროს ჩარხებს დიდი ხანია შეკეთება ესაჭიროება, მაგრამ ამხრე არიან ზრუნვის. დაბალხარისხიანი პროდუქციას უზრუნველ და დიდიდად დანაკარგებს იძლევა კოლონიების საფარო-საფარო, რომელიც შეკეთებას და წესრიგზე მოყვანას საჭიროებს.

ფაბრიკაში ნაკლებად იზრატება საფარო მარკის ღირებულებისათვის. აღნიშნული არ არის დაბალხარისხიანი და წინაგებული პროდუქციის გამოშვების შემთხვევები. აქ გატაცებუ-

ნი არიან გეგმის შესრულების საერთო მაჩვენებლებით, ხოლო პროდუქციის ხარისხს ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ.

ხშირად ირდევია ასანთის დამზადების ტექნიკური პროცესი. მოქმედებდა მუშაობის ტექნიკური კონტროლის უფროსი ნელი კვეციასია. ჭიმიურმა სამაქრომ (უფროსი შ. ფელიძე) მათში 26 აქციური ყუთი დაბალხარისხიანი ასანთი გამოემუშა. ეს იმიტომ მოხდა, რომ ასანთის თავების მასაში მეტი რაოდენობით გაურეგის ხის წერი, რამაც ში წიკის უნარი შეემცირა.

სოცალისტური არ არის დამუშავებული ასანთის დამზადების რეჟიმი. ამას წინათ ასანთის თავების მასას ხის წერი დააყენა, რამაც ასანთის თავების დანახვა გამოიწვია. ამან ძალიან შეამცირა გამოშვებული პროდუქციის ხარისხი. მედუნე ი. ბეჭატარია დაარღვია ტექნიკური რეჟიმი და ამით გააუარესა ასანთის სიძაფრე. ამ საქმეში ბრაბი მთელდვის აგრეთვე კორტების დამზერხავს. ვ. გიქტაშვილს, რომელიც არ ზრუნავს მაღალხარისხიანი პროდუქციის გამოშვებისათვის.

ხარისხისაში ამჟამა უღარდლობასა და უპასუხისმგებლობას იჩენს ფაბრიკის მთავარი ინჟინერი ა. როდონია. მედუნე ნადარევილი ასანთის დამზადების დროს წინა დებუშა. წინამდებელმა გ. მარქაშვილმა აღნიშნული ფაქტი ამხ. როდონიას აცნობა, მაგრამ მან ხელი ჩაიწია და არაბრად ჩაეთავსა ნადარევილის მიერ დამუშავებული წერი.

მოქმედლო მუშაობს ფაბრიკის ლაბორატორია, რომლის ვაშე თ. ვოგოლაძე ვერ კრეკვა თავის მოვალეობაში. მის წყურულებით ქიმიური საამქრო არ იცავს ანალიზების დროს რეცეპტურით გათვალისწინებული ქიმიური შენაერთების რაოდენობას.

დღეი ნალოვანებლის აგრეთვე პროდუქციის რეალობისის საქმეში. ასანთის რეალობისა წარმოებს „გოლავებუბისტი“ საფაროების კანტარის მიერ დამუშავებული განარგებები. ამჟამად ფაბრიკის სააქროში იძხვი ორჯერ მეტი ში პროდუქცია არის, ვიდრე ეს ნორმითაა გათვალისწინებული.

ფაბრიკაში სუსტად არის დაყენებული პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობა. პარტიული ნაკლებად იყენებს კონტროლის უფლებას ადმინისტრაციის საფარო სააქროში. ორნად არ სწვდება სააქროს მუშაობას და არ სწვდება ჩამორჩენის მიზეზებს, არ რამხვს პარტიულ ორგანიზაციას და საფაროს მთელ კოლონიებს ჩამორჩენის გამოსაწორებლად, ასანთის ხარისხის გასაუმჯობესებლად.

ყოველივე ეს ცნობილია პარტიის მცხეთის რაიონისათვის, მაგრამ რაიონის მუშაკები მხოლოდ მიწოდებული საერთო ციფრებით მონაცემებით იცნობენ სააქროს საქმიანობას, ადგილზე არ სწავლობენ ფაბრიკის ხელმძღვანელთა და პარტიული ორგანიზაციის მუშაობაში არსებულ სერიოზულ ნაკლებობებს. მიმდინარე წელს რაიონის ერთხელაც არ განხილავს ფაბრიკის მუშაობის საკითხი და სააქრო ზომებიც არ მიუღია ჩამორჩენის გამოსაწორებლად.

სანდრერესია, როდელიც მოითმენენ ასანთის ფაბრიკის ჩამორჩენას საკითხის სატყეო-მრეწველობის სამინისტრო და პარტიის მცხეთის რაიონი?

ჩ. ზუბინიძე,
კომუნისტის ხაე. კორესპონდენტი.

მოკლერ სპირტოროტო სპირტოხეგზე

(რედაქციური შენიღობის მიხედვით)

მეტი ურადლება გეგმას და მუშაობას

საგზაო მშენებლობისათვის, ჩვენი ქალაქებისა და სოფლების ქუჩების კეთილმოწყობისათვის საბჭოთა სახელმწიფო ყოველწლიურად დიდ თანხებს ხარჯავს. გზებისა და ქუჩების მოვლა-პატრონობა, მათი კეთილმოწყობისათვის ზრუნვა ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოვალეობაა. სამწუხაროდ, ზოგან ყურადღებას არ აქცევენ გზებსა და ქუჩებს, მთავრად ხიზნავენ საქმედ თვლიან მათს კეთილმოწყობას.

ჩამორჩეულს რაიონის სსრ-ის გზებ-გაწმენის „კომუნისტის“ კითხვები ინჟინერი შ. ვეზირიშვილი გვატყობინებს, საეალაო მდგომარეობაშია.

„გზას ყურადღებას არაიან აქცევენ, — გვეყვება ი. ვეზირიშვილი. — იგი სასტიკი უფარგისა გახდა ავტოსამართის კამარობისათვის და ატუცილებელ კამარატორ რმენტის მოითხოვს. გზის მომვლელები, ნაკლებ იმისა, რომ ორმხები ამოაგონს, გზის გვერდით ბალახის თიბებით ორმხები თავს.“

რედაქციაში შემოსულ მთელ რიგ წერილებში ავტორები ეხებიან უწყურადღებობას რაიონული ცენტრებისა და სოფლების ქუჩებისადმი.

ზუგდიდის ერთ-ერთი ლაზი რაიონული ცენტრი. მაგრამ —

„ზუგდიდის საქალაქო საბჭო, — წერს რედაქციისათვის გამოგზავნილ წერილში ჩვენი გაზეთის კითხველი დ. ჭანტურია, — რატომღაც მიღწეული კმაყოფილება. თუ რამე კეთდება, ისევე კეთილმოწყობილი ცენტრალური ქუჩების უფრო გასაშუქვინებლად, თორემ სხვა ქუჩები მიფიწყებულა. ლინინის ქუჩა ისეთი ორიბრივია, რომ შვიმის შემდეგ წყალი და ტალახი დგება და გაელაშნდება. ასეთსავე მდგომარეობაშია მლოტურის, ორჯინიკის, გუგუკორის, მასარაძის და სხვა ქუჩები, ბევრგან თხრისები გაშენდით არ არის, ტალახი და გუბებია“. მკითხველი დ. არხნიძის წერილში ლაპარაკი იმაზე, რომ მუშაობა ქალაქ ტყიბულში გერ კიდევ ყველგან დაწყებული არ არის სახლების ნუმერაცია:

„ბევრ ქუჩას არა აქვს სახელი, რაც ჩამოსულ მოქალაქეებს ძალიან უძნელებს საჭირო ობიექტებისა და სახლების მოძებნას. გარდა

საქართველოში — საკონსერვო მსარეკლავა

მოსკოში. (კომუნისტის* კორ.). მოსკოვიდან საქართველოში მოგზავრებთან მთელი რიგი საინჟინერო კოლეჯებისა და ხელოვნების ცალკეულ გამოჩინულ მუშაკთა საცხოვრებო ფაქტობისათვის. მალე თბილისში ჩამოვა გასართობი ხალხის სიმრავლის შემსრულებელი გუნდი, რომის გასართობი საფაროლოში ივლისის ბოლოდან სტენდინგად გასტანს.

აგვისტოში თბილისში საგასართობო ჩამოვა უკანონო ხალხური სილხების ვეგნი, რომელსაც ხელმძღვანელობს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, სტალინური პრემიის ლაურეატი გ. ვეროვა. თბილისში საგასართობო მოგზავრებთან აგრეთვე მოღვაწეობს ხალხური ცეკვის ანსამბლი, საეკვორო საგასართობო ბოქოს მსახიობთა ჯგუფი და სხვ.

გარგასა და წყალტუბოში გასართობზე ჩამოვლენ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწეები ვალისა და მანსიტის სეფთაშვილის სკოლის ლაურეატი ტატია ვოლდარა, აგრეთვე სომხეთის სსრ დამსახურებული არტისტი გოპარ გასპარინი.

ამისა, ეს ავტორებს და ზოგჯერ შეუძლებელი ხდის წერილობის დამტარებელთა და სასწრაფო დახმარების ნორმალურ მუშაობას.

ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების ხელმძღვანელები ვალდებული არიან სისტემატურად ზრუნავდნენ გზების შეკეთებისა და წესრიგზე მოყვანისათვის, ქუჩების კეთილმოწყობისათვის.

სსრ-ის კლუბების მუშაობის შესახებ

საკლუბო დაწესებულებები სოფლად დიდ როლს ასრულებენ მოსახლეობაში კულტურულ-მასობრივი მუშაობის გასაშუქვინებლად. ბევრ სასოფლო კლუბს შექმნილი აქვს მუშაობის ნორმალური პირობები: ამის შედეგად მაღალ დონეზეა დაყენებული წრეობრივი და საცნობო-საკონსულტაციო საქმიანობა, ლექციური პრაქტიკა. სამწუხაროდ, ამის ვერ ვიტყვით თბილისის გაგუზუნის რაიონის სოფელ დიდის სასოფლო კლუბზე. აქ ჩამოყალიბებულია დრამატული, ლიტერატურული, მომღერალთა, მოჭადრაკეთა და სხვა წრეები, მაგრამ მათ მუშაობისათვის საჭირო პირობები არ უქმნიან. არ არსებობს კითხველი ა. ნუცუბიძე:

„დიდი ხანი არ არის, რაც დიდიში აშენდა სასოფლო კლუბი, მაგრამ ამ შრომას დღემდე დანიშნულებას არ აქვს. აქ მოთავსდა სასოფლო საბჭო და რაიონული ბიბლიოთეკა, ხოლო კლუბთან არსებული ბიბლიოთეკა ნაქირავებ ბინაში. სივრცოების გამო სასოფლო საბჭო და კლუბი ერთმანეთს მუშაობაში ხელს უშლიან.“

ზოგან სასოფლო კლუბების მუშაობაში შეუწყნარებლად აქიანებენ. კერძოდ ამ საკითხს ეხება მკითხველების ი. ბუბაიძისა და ვ. ჭანტურის წერილი:

„ამაღის რაიონის სოფელ სუჯუნის კლუბის კაპიტალური შეკეთება 1947 წელს უნდა დაითავრებულიყო. მაგრამ შეკეთების ნაცვლად კლუბის ძველი შენობა მთლიანად დაიარღვა. შედგინეს ახალი შენობის პროექტი, მაგრამ მხოლოდ საძირკველი ამოყვანეს და შემდეგ მუშაობა მოწყვიტეს.“

სოფლად კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის ინტერესები მოითხოვს მზრუნველობით მოვეყვებით სასოფლო კლუბებს და მათს მუშაობას, გაავრცელებს სოფლის მოსახლეობის კულტურული მომსახურება.

ჩინეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის საზომოების მოღვაწეობის წინააღმდეგ

შენანი, 15 ივლისი. (საქდესი). ვახტანგ ჩინეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის საზომოების მოღვაწეობის წინააღმდეგ მონაცემები ცენტრალურ-სამხრეთის (ინტერ-საბჭოთა) კავშირის მეგობრობის საზომოების 9 საქალაქო და პროვინციული განყოფილება. სამხრეთული საფარ-მოგებში, დაწყებული გზების, დაბნე და სოფელი მუშაობის საზომოების 7.680-ზე მეტი სექცია, რომლის წევრთა რიცხვი 6.676.700-ს აღწევს.

საზომოების ფართო პრაქტიკული მუშაობის ყველა ფაზის განხორციელებაში (ჩინეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობა) და ყოველფერის ვერხალა „აჟ“ (კავშირეგობრივი) და მთელი რიგი პოპულარული პროგრამები, ვარდა ამისა, გამოცემა ილუსტრირებული ცხრილები ვ. ა. ლინინისა და ა. შ. სტალინის ბიოგრაფიის მუშაობის შესახებ, თავმჯდომარე ვაო შედუნის საბჭოთა კავშირის ყოფილი და ჩინეთ-საბჭოთა მეგობრობის მნიშვნელობის შესახებ. 70-ზე მეტი

სახელწოდების ცხრილი ექვეყნა. ეს ბროშურის უფლებზე სსრ-ის მთავრობის და საქალაქო განყოფილებების.

საბჭოთა ხალხის განხორციელებული მოქალაქეობის მხიზთ საზომოებისა აქოებს პრაქტიკაში, ვაოგენებს და სხვ.

1951 წელს საზომოების სპეციალურმა აგენტებმა შეესრულა 8 თვის განმავლობაში მთლიან ცენტრალურ-სამხრეთის ჩინეთის 102 მაზრა, ქალაქ-და სოფელი, სადაც საზომოების მუშაობა უდიდესი საფარო-მასობრივი მუშაობა ვასწეს იმისათვის, რომ მოსახლეობა დასრულებული საბჭოთა კავშირის ცხოვრებაში მიღწეულ აგენტებების ბრუნად მოაწყო 272 კონკრეტული საზომოების მუშაობა და საბჭოთა კონკრეტული, კონკრეტული ნაბ 2.363 ათასზე მეტს კაცმა. ამ რაიონებში მოქმედებდა 70 ფართო გამოგენი დათავალეობი 415 ათასზე მეტს კაცმა.

საზომოების მუშაობის განყოფილებაში დიდ დახმარებას უწევს მისი, ესაკ სურს რუსული ენის შესწავლა. ამჟამად ცენტრალურ-სამხრეთ ჩინეთში რუსული ენის კურსებზე სწავლობს 5 ათასზე მეტი კაცი.

დასავლეთ ბერძენის მოსახლეობა იზრძიან სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ

ბერლინი, 15 ივლისი. (საქდესი). ინგლისელ-ამერიკელ ავტორებთან ბონდი რეგენსიტების შეთანხმების, რამაც თავისი გამოხატულება მხოვე სეპარატული სამხრეთი ხელშეკრულებით, სულ უფრო მეტად მუშაობდას უნდა დასავლეთ ბერძენის მოსახლეობაში.

აფხაზების ანტირევოლუციური პოლიტიკის წინააღმდეგ პარტიულ ბრძოლაში ბებნიან დასავლეთ ბერძენის საზომოებისათვის სულ სხვადასხვა ფენის წარმომადგენლები.

სეპარატული სამხრეთი ხელშეკრულების წინააღმდეგ პარტიული ბრძოლის ახალმა მუშაობა კლასის ხელმძღვანელებით რურის ოლქის მოსახლეობაში.

მუშაობა მუშაობა პროფკავშირების წარმომადგენლობა ხაზობრავდ კრებზე, რომელიც ლეპსტრუბში გამართა, ყველა მონაწილემ ერთ-ერთად გალაშქრა ბონის ხელშეკრულების წინააღმდეგ და მოითხოვა სამართლიანი საზოგადოების ხელშეკრულების დადება. მათ წერილით მიმართეს ბონის პარლამენტს დასრულებულ ხელშეკრულების დასაშუქვინებლად. მათი მოთხოვნის პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

დასავლეთ ბერძენის მოსახლეობა იზრძიან სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ

ასეთივე თხოვნით მიმართეს პარლამენტის დელეგატებს მერსის რაიონის ქრისტიანი ახალგაზრდობის ორგანიზაციის წევრთა კრების მონაწილეობაში.

ბებნიან განყოფილებაში ყოფილია ოფიცერი პეტრე ზულუკა დასწრეთა ტანის ვრალაში განცხადება: „მე უარყოფი სიფრთხილ ხელშეკრულებას“. კვლავ პიტრულობა დროის ობიექტურობით სურთ ჩაახან ჩვენი ახალგაზრდობა დამღწეული იქნა.“

გაეკრება გაერთიანებული პროფკავშირების კავშირის რაიონის სოციალისტური ახალგაზრდობის ორგანიზაციის თავმჯდომარე ლტარ იუბასლო, რომელიც გამოვიდა საზომოების კრებებზე ლაშქრბეში. „საერთო ხელშეკრულება“, თქვა მან, მინდა ისახეს სამღვალო დიამკვირობის ვერხანისათვის და დიდ საფარსებს უქმნის მუშაობისათვის.

იმპროვიზირებული სასწავლოებთან ბონის მეთაობის სამხრეთი ხელშეკრულება წინააღმდეგ გაილაშქრა გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ჩრდლოეთ ჰესენის რაიონის მეთავე პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ ბრძოლაში მუშაობის მთავარი მიზანია საზომოების მოღვაწეობის შეწყვეტილება. მათი მოთხოვნის პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ ბრძოლაში მუშაობის მთავარი მიზანია საზომოების მოღვაწეობის შეწყვეტილება. მათი მოთხოვნის პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ ბრძოლაში მუშაობის მთავარი მიზანია საზომოების მოღვაწეობის შეწყვეტილება. მათი მოთხოვნის პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ ბრძოლაში მუშაობის მთავარი მიზანია საზომოების მოღვაწეობის შეწყვეტილება. მათი მოთხოვნის პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ

სსრ-ის საზომოების წინააღმდეგ ბრძოლაში მუშაობის მთავარი მიზანია საზომოების მოღვაწეობის შეწყვეტილება. მათი მოთხოვნის პარტიული კონფერენციის 250 დელეგატმა.

გოძაე ხალხთა სვალნიკი მეგობრობა

წერილები იმ მხებთიდან

1. მგმგანო

ქალაქის შუაგული — ლინინის სახელობის ჩინებული მოედანი — ისტორიული მუხუტების შენობა ამ მოედანზე.

მუხუტების მყუდრო დარბაზებში შენახული ნივთები ცხოვლად არადგენენ სომხების უმეტესად ბრძოლის არსებობისათვის, ბრძოლის სელაჯუკ, სპარს, ოსმალი და მონღოლ დამპყრობთა წინააღმდეგ.

პატარა მღინარე ახორიანი... აშეკიან ეს არის საზღვარი სომხეთისა და თურქეთის შორის. და ახორიანის სწორედ ამ ნაპირზე, რომელიც თურქეთში მიეკუთვნება, ადმირალთა სომხეთის აღნიშნული დედაქალაქის ანის ნაივზარები, ხაუსიკივებული გუმბათიანი კოშკები და სათაფურებიანი გალავანები... ამ დროს არარატის თვალშეწყდენი ზეგანი მთლიანად დიდი და პატარა ათარატიც სომხეთს ეკუთვნოდა...

შემოსკვა და ბრძოლები. სისხლის-სისხლად. დედათა და ბავშვთა ყლტობა. ქალაქებისა და სოფლების ათხრება მრავლად — ხან თურქი ათხრებდა ამერჯავასას, ხან სპარსი, ხან მონღოლი. სომხები, საქართველოს მსგავსად, ყოველთვის იყო ცხარე ბრძოლების ასპარეზი... მუხუტები დასავლეთით მოგვიხირობს სომხები ხალხის მიერ გადამხდილი ბრძოლების ამავსე. შევიერთდით მუხუტებში.

... 1440 წლიდან ერევანი აღმოსავლეთ სომხეთის ადმინისტრაციული ცენტრი იყო. იგი ავადმირებად სომხების აღმოსავლეთისა და დასავლეთის. არარატის უზენაესიან ზეგანზე აღმოცენებული ქალაქი წლითწლითი იზრდებოდა... მეთექვსმეტე საუკუნის დასაწყისში მომდგრებულ თემში-თი იწყებს ლაშქრობას აღმოსავლეთში,

სომხეთის ტერიტორიაზე გავითარდა — სეფიზების სახელმწიფოს წინააღმდეგ. უმადლოთა ათხრება განიცადა სომხეთში. ამ ლაშქრობის თანახმად თურქი ისტორიკოსი ბენევი გასაიკარა გულგრილობით წერს თავის დღიურებში: „... არბა და დირა ერევნისკენ. ცხვირსმოყვარული დღე წყვდიადი შეიცვალა. ყველაფერი გადავბუტეთ! 20-ე დღეს ისმალნი ვადიდენ მინარე არაპარაზე, ამ მხარეზეც ყველაფერი დავდებაცეთ და გავანადგურეთ...“

შემაჩვენებელი იყო დავიერფლი და დადგარებული ქალაქების, დაბების და სოფლების ხალაქ ჩვენი ჯარის ათასლეხს შეუძენია ასეთისიმდღრე... მაგრამ უცხოელი დამპყრობლები უძლურნი აღმოჩნდნენ ქართველი და სომხის ხალხების წინააღმდეგ ბრძოლაში. მათ არაერთხელ იწყენეს ამ ხალხების გაერთიანებული ძალების დარტყმა.

... სპარსული და თურქი ასიმილაციებით ასეული წლების განმავლობაში ფიციდენენ, აწამებდნენ და ყლტოდნენ სომხებს ქართველ ერებს, მაგრამ არათუ ვერ მოაწერეს ამ ერების მისხობას, არამედ — პირიქით — იძულებული გახდნენ აგრეთვე კაპიტულაციის მოეხდინათ“ (სტალინი).

ქართველმა მენშევიკებმა და სომხებმა დაშუქვინა გროვული მულირი ჩამოაგდეს მთიანეთის შორის და მთერი უცხოეთის ვაჭრებს მპყიდეს სომხები და საქართველოში... მაგრამ საქართველონა და სომხეთის მშობრელობა ხალხმა შეუტოვარა ბრძოლით იხსნა თავი, ვეიკავურდა გაუმგლავდა გარეშე და შინაურ მტრებს, შეინარჩუნა ერთგული თავისთავადობა.

... სტალინი! ბოლშევიკების პარტია! რევოლუციური მუშათა კლასი! ახ ვინ გადაჩინა სომხები

ხალხი განადგურებას, ვინ გაულო ფართოდ კარა მზომოსმოყვარე ხალხის შემოქმედებით შრომა.

მუხუტების თანამშრომელი ნაზი ავაქიანი, რომელიც ბავშვობიდანვე იყო მოწოდებული შეესწავლა თავისი ერის გმირული წარსული, ფეხდაფეხ დაპყვება მუხუტების დამთავორებლად და ვისსაკუთრებელი სარუსტით ჰყვებდა ძველი და უძველესი ქალაქების აღმოცენებისა და განადგურების ამბავს, და როცა ქალაქ ანის გარეშეში სახებრამს, ნაზი ავაქიანის ფერმკრათლ სახეს სწოლედ გადგაფინებდა.

... ილია, ახ სულ ახლოს, მღინარე ახორიანის ნაპირზე ნაპოვნი ეს ნივთები... თქვენ ხომ თბილისიდან ჩამოხვიდით და თუ გაიხედეთ თურქეთისკენ? ვიცი, უსათუოდ ვაიხედავით — განა შეიძლება ასე ახლოს ჩაუაროთ არარატს და მას არ შეგებდეთ? და სწორედ არარატის ზეგანზე თქვენ ადვილად დაინახავდით ანის ციხე-კოშკებს... მართალია, როცა მღინარე ახორიანის ნაპირს მპყვება რინიზხა — თქვენს თვალწინ მთელი სიდალით აღიბრუნება არარატს... და მკვდარი ახორიანის გადმა ნაპირის ვრცელ ზეგანზე ერთი სმარდლობელი იყო ანა დაგას, ერთი სახალა. არც ანა, არც ბაო-ბოსტანი, — აღმინახე პატარა ან არის. და იქვე, გამომდამ, საბჭოთა სომხეთის მონაწილე ბავშვების სიცილ-თამაში, ხალისიანი შრომა, პურის ყანები! სიკვილი-სიციცოლის შესაზომიანი ეს პატარა მღინარე ახორიანი. მის ერთ ნაპირზე მშობრელო შრომობს და ოღხებს, ახალგაზრდობის სიმღერა ამინანებს გარემოს, ხე შრიალავს და ყანა შემოსულა, ხოლო ვაშა — ბალახობმხარი მინდორი, უქაცუობა, წყვილი!

და როცა ისტორიული მუხუტებიდან გამოხვდება და თვალწინ ერევნის გულისგული — ლინინის მოედანი გააბამილება ირგვლივ შემოჯარული შალაი და ლამაზი შენობები, — დარიბად და ფერმკრთლად ისხებიან ის უწინდელი სახელმწიფო ქალაქები და ციხესიმაგრეები — ანო, კარინი, ბაიაზე-თი, მუშო... ლინინის სახელობის მოედანი! ვრცელი, სუფთა, ხალხმრავალი, ხმაურით-იანი... მარმარალოს ტრიაუნა ლინინის ძეგლის კვარცხლბეკს წარმოადგენს. მოედანს გადასაქერის ვალდამირე ლინინი. ეს უზღადი მოქანებლის სრეგი მერკურვის შემოქმედებაა. მოედანის ამოხსაველთ

